

Pensioenkeuzes voor lager en hoger geletterden

**Een onderzoek naar de match tussen keuzes van
deelnemers en de communicatie met deelnemers**

Universiteit Utrecht

Begrijpelijke financiële communicatie

**Leo
Lentz**

**Henk
Pander Maat**

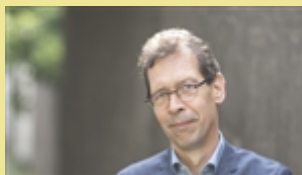
**Tom
Koole**

**Marloes
Herijgers**

**Louise
Nell**

**Hans Hoeken
Universiteit Utrecht**

**Sanne
Elling**

**Milena
Dinkova**

**Tialda
Sikkema**

**Adriaan
Kalwij**

Onderzoek naar pensioencommunicatie

**Wat is er nodig om
lager geletterde deelnemers
beter te bereiken
en beter te activeren
bij het maken van pensioenkeuzes?**

Een voorbeeld

Stop je met ouderdomspensioen opbouwen bij ons? Of ga je met pensioen? Dan kun je ervoor kiezen om een deel van je ouderdomspensioen om te zetten in nabestaandenpensioen. Dat is 'uitruil van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen'. Je krijgt dan zelf minder ouderdomspensioen, maar je partner en kinderen krijgen dan nabestaandenpensioen van ons als je overlijdt.

Horeca

Partnerpensioen omzetten naar ouderdomspensioen

Heeft u geen partner of heeft uw partner zelf een goed inkomen of pensioen, dan kunt u op uw pensioendatum het partnerpensioen (deels) omzetten naar een hoger ouderdomspensioen. Het partnerpensioen vervalt dan (deels), maar daar staat een hoger ouderdomspensioen tegenover. Uw eventuele partner moet hiervoor wel schriftelijk toestemming geven.

Als u uw pensioen wilt omzetten, kunt u dit aangeven op het aanvraagformulier. U ontvangt dit enkele maanden voor uw pensioenleeftijd van ons.

Accountancy

Een voorbeeld

Kappers

Pensioen uitruilen

Ga je bijna met pensioen? Dan kun je je pensioen nog aanpassen. Je ruilt hiervoor het ouderdompensioen en het partnerpensioen onderling uit.

Je kunt deze keuze maar 1 keer maken, als je met pensioen gaat. Je kunt je keuze later niet meer aanpassen.

Wil je extra ouderdompensioen?

Je mag het partnerpensioen voor een deel of helemaal omzetten in extra ouderdompensioen. Je partner moet het hiermee eens zijn en een handtekening zetten. Je ouderdompensioen gaat omhoog. Als je overlijdt, krijgt je partner geen of minder partnerpensioen.

Wil je extra partnerpensioen?

Je mag een deel van je ouderdompensioen omzetten in extra partnerpensioen. Dit geldt alleen voor het ouderdompensioen dat je vanaf 1 januari 2007 hebt opgebouwd. Als je overlijdt, krijgt je partner meer partnerpensioen. Je ouderdompensioen gaat omlaag. Het partnerpensioen mag na de uitruil niet hoger zijn dan 70% van het ouderdompensioen.

Een voorbeeld

Meer pensioen voor u of uw partner?

Als u met pensioen gaat, kunt u uw ouderdomspensioen verhogen met partnerpensioen. Of andersom.

[Pas het partnerpensioen aan in Mijn Bouwpensioen →](#)

Waarom meer ouderdomspensioen?

Bijvoorbeeld:

- ✓ Omdat u geen partner heeft;
- ✓ Omdat uw partner zelf een goed pensioen heeft.

Uw partner moet wel toestemming geven voor deze verhoging. Want na de verhoging krijgt uw partner geen partnerpensioen meer.

Bouw

Een voorbeeld

Video: Uw pensioen tijdens alle fases in uw leven

Wist u dat veranderingen in uw leven invloed hebben op uw pensioen? Bekijk de video en zie per verandering wat u kunt regelen of welke keuzes u heeft.

ABP

Netspar Event Breukelen 2018

Leo Lentz Universiteit Utrecht l.r.lentz@uu.nl

7 | 14

Wat is financiële geletterdheid?

- Voorkennis Domein (geldzaken)
- Voorkennis Topic (pensioen)
- Proza-geletterdheid Woordenschat
- Leesvaardigheid algemeen
- Leesvaardigheid domein
- Grafische geletterdheid
- Gecijferdheid

Welke rol speelt Financiële Geletterdheid?

- **controlevariabele**

Als we onderzoek doen naar revisies moeten we weten of het niveau van geletterdheid in de beide condities gelijk is

- **verklarende variabele**

Stel, de revisie doet het beter. Komt dat verschil door betere prestaties van lager geletterden?

- **documentkenmerk van verschillende ontwerpen**

Welk beroep doen beide versies op de geletterdheid van de deelnemers?

Mattheüs- en Martinuseffect

Mattheüseffect

Hoger geletterden profiteren meer van versie B dan lager geletterden > de kloof wordt groter

Martinuseffect

Lager geletterden profiteren meer dan de hoger geletterden > de kloof wordt kleiner

Dat Martinuseffect is nu drie keer aangetoond:

- MPO versies (Nell 2017)
- Dagvaarding bij incasso (Sikkema 2018)
- Medische bijsluiter (ongepubliceerd)

Doel van het project

Onderzoeksvraag: wat is er nodig om de lager geletterden beter te bereiken en beter te laten presteren?

Daarbij is er een interactie tussen drie factoren:

- de kenmerken van de deelnemers (geletterdheid, voorkennis, leeftijd, geslacht);
- de complexiteit van de taak (hoeveel factoren spelen mee bij een keuze?);
- de kenmerken van de communicatie via het document of de website (tekst, vormgeving, beeld, video).

Wat gaan we doen?

Onderzoeksvraag: wat is er nodig om de lager geletterden beter te bereiken en beter te laten presteren?

- We verzamelen bestaande kennis (data-analyse) over bereik van deelnemers bij partners.
- We maken analyses van de huidige communicatie met deelnemers over keuzes: wat zijn barrières voor lager geletterden?
- We maken samen met partners nieuwe presentatievormen.
- We vergelijken in tests of die beter werken. En we zoeken naar verklaringen van effecten.

Adriaan Kalwij

Econoom met bijzondere interesse in de relatie tussen geletterdheid en financiële keuzes

Hans Hoeken

Expert op het terrein van persuasieve communicatie en narratieve technieken

Henk Pander Maat

Expert in taaltechnologie: automatische analyse van teksten op complexiteit

Pensioenorganisaties

- Die bereid zijn te investeren in innovatie
- Bij voorkeur met een goed klantenpanel
- Die variatie in aanbod aandurven
- En interesse hebben in onderzoek naar effecten van communicatie
- Die werken voor lager of hoger opgeleide deelnemers

Onderzoekers

- Op het grensgebied van Communicatie en Pensioen
- Met interesse in interdisciplinair denken